

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato:

Kontor: 3.s.kt.

J.nr.: 2005-12140-172

Sagsbeh.: SEB

Fil-navn: Dokument 3

Besvarelse af spørgsmål nr. 206 (Alm. del), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 13. september 2005

Spørgsmål 206:

"Ministeren bedes kommentere artiklen "Psykisk syge skal tvinges til medicin" fra Information den 13. september 2005, jf. alm. del – bilag 293."

Svar:

I artiklen i Information anføres blandt andet, at det i en rapport fra Rambøll Management anbefales, at psykisk syge skal kunne tvangsmedicineres i deres eget hjem, hvis de nægter at lade sig indlægge.

Den rapport, der sigtes til i artiklen, er den rapport, som Rambøll Management A/S har udarbejdet i forbindelse med forberedelsen af revisionen af psykiatriloven. I rapporten omtales blandt andet muligheden for at indføre regler, der skal gøre det muligt at fastholde en gruppe af de allersvageste patienter i den nødvendige behandling. Det er imidlertid ikke korrekt, når det i artiklen i Information anføres, at rapporten anbefaler, at psykisk syge skal kunne tvangsbehandles i eget hjem, hvis de nægter at lade sig indlægge. Det anføres derimod specifikt i rapporten, at det forudsættes, at tvang alene kan anvendes på den psykiatriske afdeling.

Jeg er helt enig, når der i Rambøll rapporten peges på, at der eksisterer et alvorligt problem med at fastholde en gruppe af de allersvageste psykiatriske patienter med manglende sygdomsindsigt i den behandling, de har brug for. Jeg er imidlertid ikke blind for dilemmaet mellem på den ene side at respektere den personlige frihed og selvbestemmelsesret og på den anden side at værne om og respektere det enkelte menneskes personlige værdighed, når det er på vej ind i en dyb psykose. Jeg ikke i tvivl om, at valget skal falde ud til fordel for det sidste.

På den baggrund foreslår jeg i det udkast til lovforslag om revision af psykiatriloven, der nu er sendt i høring, at der indsættes et nyt kapitel i psykiatriloven om opfølgning efter udskrivning og i visse særlige tilfælde tvungen opfølgning efter udskrivning. Formålet er at skabe mulighed for at fastholde de svageste sindslidende i en nødvendig behandling efter udskrivelsen fra den psykiatriske afdeling.

Den personkreds, som efter forslaget bliver omfattet af reglerne, er de allersvageste patienter, som, når de relativt velbehandlede bliver udskrevet fra hospitalet, konsekvent ophører med at tage medicinen, hvorefter de får

det dårligere og på ny må indlægges, evt. under anvendelse af tvang. Der er tale om de få af de allersvageste patienter, som det inden for rammerne af det eksisterende regelsæt ikke har været muligt at nå.

Jeg foreslår 4 betingelser, som alle skal være opfyldt, før der kan iværksættes tvungen opfølgning. Én af de fire betingelser er, at patienten i ét tilfælde har undladt at følge den behandling, der er anført i en udskrivningsaftale eller koordinationsplan. Heri ligger, at det først skal være forsøgt at fastholde patienten i den nødvendige behandling uden at anvende tvang. I en sådan udskrivningsaftale eller koordinationsplan indgår blandt andet en beskrivelse af patientens aktuelle og fremtidige behov for behandling og sociale tilbud og hvilke behandlingsmæssige tilbud, der er relevante for patienten. Det skal endvidere fremgå af aftalen, hvem der er ansvarlig for revurdering af aftalen eller planen, hvem der er ansvarlig for opfølgning, således at patienten får de tilbud, der er aftalt, og hvem der skal reagere, hvis aftalen ikke overholdes.

Regeringen lægger vægt på, at selve tvangsbehandlingen alene kan finde sted på psykiatriske afdelinger. Kun på de psykiatriske afdelinger er de forsvarlige fysiske rammer og kvalificeret personale til stede. Efter forslaget kan patienterne således ikke tvangsbehandles i eget hjem, hvilket tilsyneladende blandt andet er den bekymring, der rejses i artiklen i Information.

I artiklen i Information anføres, at rapporten fra Rambøll Management A/S lægger op til et fundamentalt brud med freden indenfor hjemmets fire vægge, når det gælder psykisk syge borgere. Jeg vil i den forbindelse erindre om, at det allerede i dag indenfor rammerne af den gældende psykiatrilov er muligt med magt og politiets hjælp at hente patienter i eget hjem med henblik på tvangsindlæggelse. Ikke for at bryde med freden indenfor hjemmets fire vægge, men for at sikre, at alvorligt syge sindslidende uden tilstrækkelig sygdomsindsigt får den behandling, de har behov for.

Kriterierne for etablering af tvungen opfølgning efter udskrivning er efter forslaget ikke identiske med kriterierne for iværksættelse af tvangsindlæggelse og tvangsbehandling, jf. kapitel 3 og 4 i den gældende psykiatrilov. De patienter, der er sindssyge og opfylder behandlings- eller farekriteriet i henhold til disse kapitler i loven, skal stadig behandles under indlæggelse på den psykiatriske afdeling. Disse patienter kan derfor ikke omfattes af tvungen opfølgning som erstatning for den indlæggelse, de har behov for.

Hvis overlægen, når patienten er klar til udskrivning, skønner, at der er en begrundet frygt og nærliggende risiko for, at patienten efter udskrivning vil ophøre med at følge den behandling, der er nødvendig for patientens helbred, og de øvrige betingelser i øvrigt er opfyldt, kan overlægen beslutte, at patienten i en begrænset periode efter udskrivning skal være i tvungen opfølgende behandling. Det forudsættes naturligvis, at overlægen kun træffer beslutning om tvungen opfølgning i forhold til patienter, hvor den konkrete behandling har haft en dokumenteret god effekt på patientens tilstand.

Jeg vil således understrege, at der ikke med forslaget gives overlægen en valgmulighed imellem, om patienten skal tvangsbehandles under indlæggelse på den psykiatriske afdeling eller om patienten skal være undergivet tvungen opfølgning efter udskrivningen.

Kun de patienter, der erfaringsmæssigt relativt hurtigt efter udskrivelsen ophører med at følge behandlingen og som derefter på ny bliver så dårlige, at de bliver tvangsindlagt, foreslås omfattet af reglerne. Dette sikres ved, at kun de patienter, der i de sidste 3 år forud for den aktuelle indlæggelse har været tvangsindlagt mindst 3 gange, kan blive underlagt tvungen opfølgning.

I Informations artikel henvises til forskellige erfaringer fra Norge og Sverige vedrørende brugen af "ambulant tvang". Den ordning, som vi lægger op til i Danmark, kan efter min opfattelse ikke sammenlignes med de norske og svenske ordninger.